

Polisi Risg Partneriaeth Pensiwn Cymru (y 'Polisi')**Cyflwyniad**

- 1 Mae Partneriaeth Pensiwn Cymru ("PPC") yn cynnwys wyth cronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Cymru ("Awdurdodau Cyfansoddol").
- 2 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod ei bod yn wynebu nifer o risgiau a all gyfyngu ar allu'r Bartneriaeth a'r Awdurdodau Cyfansoddol i gyflawni eu hamcanion ac i weithredu er budd gorau ei rhanddeiliaid a'i buddiolwyr.
- 3 Cyfrifoldeb y Bartneriaeth yw nodi a rheoli risgiau a allai effeithio ar ei gallu i gyflawni ei hamcanion. Mae hyn yn cynnwys risgiau sy'n deillio o weithgareddau Awdurdodau Cyfansoddol, cyrff llywodraethu a swyddogaethau'r Awdurdod Lletyol PPC, ac (lle bo'n berthnasol) o'r gweithgareddau a gynhaliwyd gan WPP IM Co (y "WPP IM Co") sy'n darparu gwasanaethau cyfuno buddsoddi i'r Awdurdodau Cyfansoddol fel sy'n ofynnol gan ddeddfwriaeth CPLIL berthnasol.
- 4 Bydd WPP IM Co yn cynnal ei fframwaith rheoli risg mewnol a'i gofrestr risg ei hun (fel sy'n ofynnol gan ei rwymedigaethau rheoleiddio a'i lywodraethu mewnol). Dylid nodi, asesu a rheoli risgiau sy'n deillio o weithgareddau WPP IM Co (gan gynnwys gweithgareddau dirprwyedig) o fewn y fframwaith hwnnw, gydag adrodd i Awdurdodau Cyfansoddol drwy'r llwybrau llywodraethu y cytunwyd arnynt (er enghraifft, drwy'r Grŵp Swyddogion (GS) a/neu Fforwm Cyfranddalwyr ac, lle bo'n berthnasol, i'r CBLI).
- 5 Amcan y Bartneriaeth wrth baratoi a gweithredu'r polisi hwn yw amlinellu:
 - 5.1 Sut mae'r Bartneriaeth yn ystyried risg, ei hagwedd at risg a'r graddau y gellir rhoi cyfrif am risg yn ei phrosesau llywodraethu a gwneud penderfyniadau;
 - 5.2 Y modd mae'r Bartneriaeth yn adnabod, dosbarthu ac yn mesur effaith bosib y risgiau;
 - 5.3 Sut mae risgiau yn cael eu rheoli a'u lliniaru;
 - 5.4 Y mecanweithiau a'r gweithdrefnau sydd yn eu lle i fonitro risgiau; a
 - 5.5 Y broses i adolygu effeithiolrwydd a datblygiad strategaethau lliniaru risg.
- 6 Mae'r polisi hwn yn gymwys i'r Cydbwyllgor Llywodraethu ('CBLI'), Fforwm Cyfranddalwyr, Gweithgor Swyddogion ('GS'), Awdurdod Lletya, y cyfeirir atynt gyda'i gilydd fel 'Personél y Bartneriaeth', ynghyd ag ymgynghorwyr a chyflenwyr ('Darparwyr'). Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod gan holl Personél a Darparwyr PPC (gan gynnwys WPP IM Co) rôl i'w chwarae wrth nodi, deall, rheoli a monitro risgiau posib a gwirioneddol sy'n wynebu'r Bartneriaeth. Pan fo risg yn ymwneud â gweithgareddau a gynhelir [neu wasanaethau a ddarperir] gan WPP IM Co, dylid darllen y polisi ochr yn ochr â'r fframwaith llywodraethu a chontractiol perthnasol (gan gynnwys y Cytundeb Cyfranddalwyr, Cytundebau Gwasanaethau Cleientiaid a'r Cytundeb Rhyng-Awdurdod diwygiedig).
- 7 Mae'r polisi hwn yn adlewyrchu cred y Bartneriaeth bod llywodraethu da a mwy o dryloywder yn gwella'r broses gwneud penderfyniadau gan arwain at ddeilliannau uwch i randdeiliaid y Bartneriaeth. Rhaid i'r Bartneriaeth geisio bod yn ymwybodol o'r holl risgiau sy'n ei hwynebu a chael gweithdrefnau yn eu lle i'w rheoli.

- 8 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod hyfforddiant ac addysg yn hanfodol i gyflawni deilliannau da a bydd yn dyrannu adnoddau i sicrhau ei bod yn ymgymryd â hyfforddiant ac addysg rheolaidd i adnabod, rheoli a monitro risg.
- 9 Mae'r polisi yma'n canolbwyntio yn unig ar risgiau a all godi o'r gwaith mae Personél a Darparwyr y Bartneriaeth yn eu hymgymryd ar ei rhan. Bydd Awdurdodau Cyfansoddol y Bartneriaeth yn parhau yn gyfrifol am reoli risgiau ar lefel Awdurdod Cyfansoddol. Ynghyd â chwrdd â gofynion a disgwyliadau'r polisi hwn, dylai Personél a Darparwyr y Bartneriaeth barhau i lynu at unrhyw bolisiâu risg eraill maent yn ddarostyngedig iddynt; gall hyn gynnwys polisiâu Awdurdod Cyfansoddol neu gwmni a chodau ymddygiad perthnasol eraill. Datblygwyd y polisi hwn gan y Bartneriaeth mewn ymgynghoriad â'r Awdurdodau Cyfansoddol.
- 10 Wrth gynnal a gweithredu ar y polisi yma, bydd gan y Bartneriaeth ddeialog barhaus gydag unrhyw gyflenwyr perthnasol. Bydd y PCC hefyd yn ceisio mewnbwn gan drydydd partïon lle bo'n briodol.
- 11 Bydd y Polisi yn cael ei adolygu'n ffurfiol gan Is-grŵp Risg y Bartneriaeth a'r GS, gan ei ddiweddarau os oes angen, bob tair blynedd. Er hynny, gellir adolygu neu newid y Polisi yn amlach os oes angen i roi sylw i arweiniad neu reoliadau perthnasol. Bydd y Polisi yn eitem ar raglen flynyddol y CBLI, a bydd Cofrestr Risg y Bartneriaeth (o Bwynt 25 ymlaen) yn cael ei hystyried ym mhob cyfarfod y CBLI.

Credoau

- 12 Mae'r Bartneriaeth yn ymwybodol na ellir lliniaru rhai risgiau'n llwyr ac mae'n cydnabod yr angen i gofleidio risg a sicrhau ei bod yn cael ei rheoli'n weithredol ac yn effeithiol.
- 13 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod rheoli risg yn elfen hanfodol o'i hymrwymiad i lywodraethu da, ac felly bydd y Bartneriaeth yn datblygu ac yn glynu at strategaeth risg gadarn, eang a strwythuredig. Caiff y strategaeth hon ei gwreiddio yn fframwaith llywodraethu'r Bartneriaeth i sicrhau gwell penderfyniadau, gwell deilliannau i ran-ddeiliaid a gwell effeithlonrwydd.
- 14 Bydd adnabod effeithiol, deall, rheoli a monitro risgiau yn caniatáu i'r Bartneriaeth:
 - 14.1 Leihau y tebygolrwydd o fethu â chwrdd â'i hamcanion;
 - 14.2 Dangos ei hymrwymiad i lywodraethu da;
 - 14.3 Cyfyngu y graddau y caiff ei heffeithio gan ddatblygiadau na ellir eu darogan neu rai andwyol;
 - 14.4 Cydbwysu cyfleoedd a risg yn gywir;
 - 14.5 Bod yn fwy gwybodus wrth wneud penderfyniadau; a
 - 14.6 Cyflawni gwell deilliannau i'w rhan-ddeiliaid.
- 15 I gyflawni ei hamcanion, mae angen i'r Bartneriaeth gynnal gweithgareddau neu fanteisio ar gyfleoedd sy'n rhoi lefelau sylweddol o risg iddi. Bydd llwyddiant y Bartneriaeth i raddau, yn dibynnu ar ei gallu i gydbwysu risg ac enillion yn effeithiol.
- 16 Cred y Bartneriaeth bod risgiau yn hyblyg o ran natur a bod difrifoldeb a thebygolrwydd risgiau yn gallu newid yn sydyn heb rybudd teg. Mae hyn yn amlygu'r angen i'r Polisi ragdybio a delio gyda newidiadau mewn modd cyflym ac effeithiol i leihau colled neu niwed posib i'r Bartneriaeth a'i rhan-ddeiliaid.
- 17 Cyn gwneud penderfyniadau, mae'n hanfodol bod y Bartneriaeth yn deall y risgiau cysylltiedig gan ystyried sut y gellir rheoli'r risgiau hyn.

Amcanion

- 18 Amcanion sylfaenol y Bartneriaeth yw:
- 18.1 Cydymffurfio â gofynion "Addas ar gyfer y Dyfodol" mewn perthynas â chyfuno buddsoddiad CPLIL mewn ffordd gost-efeithiol a chynaliadwy;
 - 18.2 Ymarfer goruchwyliaeth effeithiol ar y cyd o IM Co a'i reolaeth;
 - 18.3 Ystyriaeth ar y cyd o "faterion a gedwir yn ôl" gan gynnwys penodiadau uwch, dileu cyfarwyddwyr a chymeradwyaeth flynyddol o gyllideb IM Co i gynorthwyo'r CAs i arfer eu hawliau cymeradwyo unigol;
 - 18.4 Ymarfer goruchwyliaeth effeithiol ar y cyd o ddarpariaeth gwasanaeth IM Co i gleientiaid, gan gynnwys perfformiad buddsoddi, costau buddsoddi, gwasanaethau gweithredu effeithiol, ansawdd cyngor a gweithredu polisi RI y Bartneriaeth CA yn effeithiol;
 - 18.5 Ystyried cyfleoedd ar gyfer buddsoddi yng Nghymru a chefnogi cyfleoedd priodol (sy'n cyd-fynd â pholisïau buddsoddi lleol CAs) i'w hystyried gan IM Co;
 - 18.6 Pennu polisi RI cyffredin i'w weithredu gan IM Co; a
 - 18.7 Cyd-fynd â'r arfer orau ym mhob un o'r uchod.
- 19 Y risg fwyaf i weithrediad parhaus y Bartneriaeth yw ei dibyniaeth ar yr IM Co i gyflawni ei phrif amcanion.
- 20 Mewn cydnabyddiaeth o natur unigryw a phwysig y risgiau a amlinellwyd ym mhwyntiau 18 ac 19, mae'r Bartneriaeth wedi cymryd camau ychwanegol i reoli'r risgiau hyn. Ynghyd â'r polisi yma, Cynllun Busnes y Bartneriaeth yw'r modd ble mae'r Bartneriaeth yn rhoi cydnabyddiaeth arbennig i'r risgiau hyn a'r camau gweithredu sydd eu hangen i'w rheoli. Mae Cynllun Busnes y Bartneriaeth yn adlewyrchu angen y Bartneriaeth i:
- 20.1 Reoli a monitro risg buddsoddi, gan gynnwys Buddsoddiadau Lleol a Risg Hinsawdd
 - 20.2 Darparu trefniadau llywodraethu effeithiol a chadarn

Strategaeth Risg

- 21 Mae strategaeth risg y Bartneriaeth yn canolbwyntio ar roi mecanweithiau a phrosesau yn eu lle sy'n caniatáu iddi adnabod, deall, rheoli a monitro risg. Mae'r strategaeth yn ymwneud â risgiau sy'n ymwneud â gweithgareddau llywodraethu a goruchwyllo'r Bartneriaeth, gan gynnwys risgiau i'r Awdurdod Cyfansoddol sy'n gysylltiedig â'r gwasanaethau a ddarperir gan IM Co PPC ac unrhyw drydydd partïon eraill.
- 22 Fel rhan o'i strategaeth risg bydd y Bartneriaeth yn ymgymryd â'r isod:
- 22.1 Adnabod Risg
 - 22.2 Deall Risg
 - 22.3 Rheoli Risg
 - 22.4 Monitro Risg
- 23 Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod yr angen i sicrhau bod ei strategaeth risg yn:
- 23.1 Cael ei chyfathrebu yn effeithiol ac yn cael ei deall yn llawn gan Bersonél a Darparwyr y Bartneriaeth

23.2 Cael ei hintegreiddio i holl brosesau, gweithdrefnau a gweithgareddau'r Bartneriaeth, a

23.3 Bod modd ei haddasu, yn flaengar ac yn effeithiol

- 24 Y CBLI fydd yn gyfrifol am sicrhau bod strategaeth risg y Bartneriaeth yn cael ei chyflawni ac y glynir ati. Er hynny, mae gan holl Bersonél a Darparwyr y Bartneriaeth ran unigol i'w chwarae i adnabod, deall, rheoli a monitro unrhyw risgiau posib i'r Bartneriaeth. Mae'r Bartneriaeth wedi sefydlu Is-grŵp Risg penodol i sicrhau bod ganddi ddigon o amser i reoli ac adolygu ei hagwedd at risg.
- 25 Mae Is-grŵp Risg y Bartneriaeth yn cyfarfod yn rheolaidd ac yn gyfrifol am gynnal a chadw Cofrestr Risg y Bartneriaeth ac adrodd yn ôl ar unrhyw newidiadau neu ddatblygiadau i'r GS a'r CBLI.
- 26 Mae gan yr Is-grŵp Risg ran hanfodol drwy fod yn rhagweithiol i adnabod risgiau newydd ac asesu effeithiolrwydd gofynion presennol neu'r gofynion ar gyfer mesurau lliniaru risgiau ychwanegol. Mae'r Is-grŵp yn cynnig argymhellion, i'r GS, ar ba gamau y dylid eu cymryd i liniaru neu reoli risgiau ymhellach. Y GS (nid yr Is-grŵp Risg) sy'n gyfrifol am weithredu'r camau a argymhellir.

Adnabod a Deall

- 27 Mae'r modd mae'r Bartneriaeth yn adnabod risg yn canolbwyntio ar adnabod risgiau presennol a risgiau a fedr ddigwydd yn y dyfodol. Bydd ffordd ragweithiol o adnabod risg yn y dyfodol yn caniatáu i'r Bartneriaeth fod yn rhagweithiol yn hytrach nag ymatebol, a byddai hyn yn sicrhau rheoli risg mwy effeithlon.
- 28 Mae'r Bartneriaeth yn defnyddio'r isod i adnabod risgiau:
- 28.1 Ymarfer asesiad risg manwl a gynhelir gan yr Is-grŵp Risg a'r GS
- 28.2 Adborth a chyfathrebu gyda rhan-ddeiliaid y Bartneriaeth
- 28.3 Ymarferion archwilio mewnol neu allanol
- 28.4 Adolygiad blynyddol o gynllun busnes 5 mlynedd IM Co PPC, gan gynnwys monitro perfformiad tuag at ei amcanion hirdymor
- 28.5 Llundio Cynllun Busnes Blynyddol y Bartneriaeth
- Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod dulliau eraill ar wahân i'r rhai a amlinellir uchod yn gallu bod yn fodd effeithiol i adnabod risgiau a bydd y Bartneriaeth yn ystyried defnyddio'r dulliau amgen hyn os oes angen.
- 29 Pan fo risg wedi ei hadnabod, bydd y Bartneriaeth yn ceisio deall y risg a'i heffeithiau posib. Fel rhan o'r broses bydd y Bartneriaeth yn:
- 29.1 Dosbarthu natur y risg
- 29.2 Adnabod achos y risg
- 29.3 Amlinellu effeithiau posib y risg
- 29.4 Ystyried y cyfnod amser pan fydd yr effaith yn cael ei theimlo
- 29.5 Nodi Perchennog/Perchnogion y Risg
- 29.6 Rhoi sgôr tebygolrwydd a difrifoldeb i'r risg
- 29.7 Rhoi sgôr risg gyffredinol i'r risg

- 30 Wrth ddeall risg, bydd y Bartneriaeth yn ystyried a yw'r risg yn Ariannol, Gweithredol neu o ran Enw Da. Yn ychwanegol, bydd y Bartneriaeth yn defnyddio'r meini prawf a ganlyn i ddosbarthu'r amserlen pan fydd effaith y risg yn cael ei theimlo:

Tymor Byr	Disgwylir i'r rhan fwyaf o'r effaith ddod i'r amlwg ymhen cyfnod o 12 mis
Tymor Canolig	Disgwylir i'r rhan fwyaf o'r effaith ddod i'r amlwg ymhen cyfnod o 1 i 3 blynedd
Tymor Hir	Disgwylir i'r rhan fwyaf o'r effaith gymryd mwy na 3 blynedd i ddod i'r amlwg

- 31 Bydd y Bartneriaeth yn defnyddio'r system isod i osod sgôr tebygolrwydd i risg benodol:

Sgôr Tebygolrwydd:	Tebygolrwydd	% Tebygolrwydd
1	Annhebygol	0-25%
2	Annhebygol	25-40%
3	Posib	40-60%
4	Tebygol	60-75%
5	Tebygol iawn	75%+

- 32 Bydd y Bartneriaeth yn defnyddio'r system isod i osod sgôr difrifoldeb i risg benodol:

Sgôr Difrifoldeb:	Effaith	% Effaith
1	Di-nod	0-25%
2	Bychan	25-40%
3	Cymedrol	40-60%
4	Arwyddocaol	60-75%
5	Critigol	75%+

- 33 Caiff y Sgôr Risg Cyffredinol ei gyfrif drwy luosi y sgôr difrifoldeb efo'r sgôr tebygolrwydd. Defnyddir y Sgôr Risg Cyffredinol i ddosbarthu'r risg ar sail y matrices isod:

Sgôr Tebygolrwydd	Sgôr Difrifoldeb					
		1	2	3	4	5
	1	Isel	Isel	Isel	Isel	Isel
	2	Isel	Isel	Canolig	Canolig	Uchel
	3	Isel	Canolig	Canolig	Uchel	Uchel

	4	Isel	Canolig	Uchel	Uchel iawn	Uchel iawn
	5	Isel	Uchel	Uchel	Uchel iawn	Uchel iawn

- 34 Unwaith fo'r Bartneriaeth wedi adnabod a deall risg bydd yn cael ei dogfennu yng Nghofrestr Risg y Bartneriaeth.

Rheoli a Monitro

- 35 Mae'r Bartneriaeth wedi llunio Cofrestr Risg, sef y modd y mae risgiau yn cael eu dogfennu, eu rheoli a'u monitro. Pwrpas Cofrestr Risg y Bartneriaeth yw:

35.1 Amlinellu risgiau a ffactorau allweddol y Bartneriaeth a allai gyfyngu ar ei gallu i gwrdd â'i hamcanion

35.2 Meintoli difrifoldeb a thebygolrwydd y risg sy'n wynebu'r Bartneriaeth

35.3 Crynhoi strategaethau rheoli risg y Bartneriaeth

35.4 Monitro arwyddocâd parhaus y risgiau hyn, effeithiolrwydd strategaethau lliniaru risgiau sy'n bodoli a'r gofyn am strategaethau lliniaru risg pellach

35.5 Gall prosiectau arwyddocaol gael cofrestr risg ychwanegol, sy'n cynnwys risgiau sy'n benodol i'r prosiect hwnnw. Mae'r cofrestrau risg hyn yn cael eu monitro yn unol â strwythur llywodraethu'r prosiect.

- 36 Mae'r Sgôr Risg Cyffredinol yn dangos lefel y rheolaeth sydd ei hangen pan gaiff y risg ei hychwanegu yn gyntaf i Gofrestr Risg y Bartneriaeth:

Gwyrdd	Blaenoriaeth Isel	1 i 5	Dim Angen Gweithredu - Angen Monitro Parhaus
Melyn	Blaenoriaeth Ganolig	6 i 9	Adolygu Addasrwydd y Strategaethau Lliniaru Risg Presennol
Oren	Blaenoriaeth Uchel	10 i 15	Angen Gweithredu
Coch	Blaenoriaeth Uchel iawn	16 i 25	Angen Camau Brys

- 37 Mae strategaeth rheoli risg y Bartneriaeth yn ystyried pa reoliadau risg presennol sydd yn eu lle, ac mae adnabod y rheoliadau presennol yn bwysig i sicrhau nad yw unrhyw strategaethau rheoli risg pellach yn aneffeithlon yn dyblygu'r mesurau presennol. Bydd unrhyw reoliadau risg yn cael eu hamlinellu yn glir yng Nghofrestr Risg y Bartneriaeth.

- 38 Cam nesaf strategaeth rheoli risg y Bartneriaeth fydd gosod sgôr targed risg i bob risg. Mae'r sgôr targed risg yn cynrychioli'r risg a fyddai'n parhau pe byddai'r Bartneriaeth yn defnyddio'r holl strategaethau rheoli risg posib mor effeithlon â phosib, o safbwynt hyn gellir ystyried y sgôr fel y senario achos gorau. Mae defnydd y Bartneriaeth o'r sgôr targed risg yn adlewyrchu ei chred na ellir llwyr liniaru yr holl risgiau.

- 39 Pan fo sgôr targed risg wedi ei ddyfeisio, bydd y Bartneriaeth yn ystyried a yw'r sgôr yma wedi cael ei gyrraedd, os nad yw, bydd camau yn cael eu cymryd i ostwng tebygolrwydd neu ddifrifoldeb y risg neu'r ddau.
- 40 Cam olaf strategaeth risg y Bartneriaeth yw monitro risg; dyma yw'r broses mae'r Bartneriaeth yn ei hystyried ac yn ei hadolygu, os:
- 40.1 Yw camau rheoli risg wedi eu cwblhau neu wedi cael eu bwrw ymlaen ers y dyddiad adolygu diwethaf
 - 40.2 Yw y strategaethau rheoli risg wedi bod yn effeithiol
 - 40.3 Oes angen camau gweithredu pellach
 - 40.4 Yw nodweddion risg wedi newid yn faterol
 - 40.5 Gellir dysgu gwersi fydd yn gallu gwella rheoli risg yn y dyfodol
- 41 Bydd yr Is-grŵp Risg yn adnabod unrhyw gamau gweithredu gofynnol sydd wedi eu hadnabod yn ystod yr adolygiad manwl o'r Gofrestr Risg gan ddogfennu hyn yn 'Log Pwyntiau Gweithredu'r Is-grŵp Risg'.
- 42 Bydd yr Is-grŵp Risg a'r GS yn gyfrifol am gynnal Cofrestr Risg y Bartneriaeth gan adrodd yn ôl am unrhyw newidiadau neu ddatblygiadau i'r CPLIL drwy Gofrestr Risg Dalfyredig y Bartneriaeth.

Gwybodaeth Bellach

- 43 Mae'r Bartneriaeth wedi adnabod yr isod fel risgiau posib a allai gyfyngu ei gallu i weithredu'r polisi yma:
- 43.1 Mae diffyg gwybodaeth yn golygu na all y Bartneriaeth adnabod a deall y risgiau yn effeithiol
 - 43.2 Mae diffyg adnoddau yn golygu na all y Bartneriaeth adnabod a deall y risgiau yn effeithiol
 - 43.3 Mae diffyg gwybodaeth neu adnoddau yn cyfyngu effeithiolrwydd strategaethau rheoli risg y Bartneriaeth
 - 43.4 Nid yw Personél a Darparwyr y Bartneriaeth yn llawn ddeall ei Strategaeth Risg ac mae'n methu gwreiddio i broses gwneud penderfyniadau y Bartneriaeth
 - 43.5 Mae ffactorau eraill, fel gwrthdrawiad buddiannau, yn amharu ar weithrediad y polisi hwn.
- Bydd y Bartneriaeth yn parhau i fonitro y risgiau hyn a ble fo'n bosib byddant yn cymryd camau i liniaru'r risgiau hyn.
- 44 Os hoffech ragor o fanylion am Bolisi Risg y Bartneriaeth, cysylltwch â walespensionpartnership@carmarthenshire.gov.uk

Fersiwn 5.0

Mai 2026